

نکاتی جهت افزایش کیفیت گزارش‌دهی مطالعات مداخله‌ای نقد مقاله:

تأثیر به کارگیری روش تقلید از نسخه با نام ابداعی Prescomime بر یادگیری و رشد مهارت‌های بالینی دانشجویان پزشکی در درس داروشناسی

سلمان خزایی، عبدالله محمدیان هفشجانی، حمید صالحی‌نیا*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۴، ۱۵(۱۷): ۱۲۲ تا ۱۲۳

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

مقاله‌ای با عنوان تأثیر به کارگیری روش تقلید از نسخه با نام ابداعی Prescomime بر یادگیری و رشد مهارت‌های بالینی دانشجویان پزشکی در درس داروشناسی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۹۳؛ ۱۴ (۱۲): ۱۰۸۷-۱۰۹۶ به چاپ رسیده است (۱). این مطالعه به صورت مداخله‌ای تک گروهی صورت گرفته است. با توجه به این که نتایج مطالعات کارآزمایی در تصمیم‌گیری‌های بهداشتی و درمانی کاربرد دارند، ذکر چند نکته برای اطمینان از قابل استفاده بودن این روش آموزش در موارد مشابه قابل بحث است، از آنجایی که روش اجرای مناسب و به کارگیری روش آماری مناسب برای افزایش بهبود کیفیت کارآزمایی بالینی ضروری است (۲ و ۳)، لذا نکات زیر این مطالعه قابل تأمل می‌باشد.

در مطالعه حاضر نحوه ورود افراد داوطلبانه ذکر شده است در حالی که در روش کار بیان شده که برای افرادی که شرکت داشته‌اند امتیازاتی در نظر گرفته شده و چنانچه فرد شرکت ننماید با کسر نمره مواجه می‌شود و این در حالی است که با یکی از اصول مهم در مطالعات که ورود و خروج آزادانه افراد از مطالعه می‌باشد در تعارض می‌باشد (۴). از طرفی، مداخله در قالب یک واحد درسی ارائه شده است، رضایت و داوطلب بودن فرد دیگر مفهوم پیدا نمی‌کند و دانشجو باید واحد ارائه شده در آن ترم را انتخاب کند، که از این منظر نیز، می‌توان گفت که داوطلبانه بودن آزمودنی در این پژوهش، احتمالاً کاربرد نداشته است.

در خصوص مقایسه گروه مداخله و گروه عدم مداخله نیز چند ابهام وجود دارد اول آن که آیا سؤالات آزمون نهایی بین دو گروه یکسان بوده است یا کیفیت سؤالات متفاوت بوده که قطعاً تفاوت کیفیت سؤالات در نمره دانشجویان تأثیرگذار خواهد بود و حداقل کاری که می‌بایست در این پژوهش اشاره می‌شد، این است که در هر دو ورودی از یک امتحان واحد

* نویسنده مسؤول: حمید صالحی‌نیا، اپیدمیولوژیست، مرکز تحقیقات جراحی‌های کم‌تهاجمی دانشگاه علوم پزشکی ایران و دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. alesaleh70@yahoo.com

سلمان خزایی، دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. (salman.khazaei61@gmail.com)، عبدالله محمدیان هفشجانی، دانشجوی دکتری اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. (amohamadii1361@gmail.com)

تاریخ دریافت: ۹۴/۲/۱۷، تاریخ پذیرش: ۹۴/۳/۴

استفاده شده است، در غیر این صورت قسمتی از تفاوت‌ها می‌تواند ناشی از تفاوت در نحوه ارزیابی دو گروه باشد. از طرفی با توجه به این که استاد مربوطه از وضعیت مداخله در دو گروه مطلع بوده است و اصطلاحاً ماسکه (Blind) نبوده است این امکان وجود دارد در جهت حمایت از طرح پیشنهادی خود در گروه مداخله با ارفاق و در گروه عدم مداخله سخت‌گیرانه نسبت به نمره‌دهی اقدام نموده باشد. نکته دیگر، مشخص نیست افزایش رضایتمندی دانشجویان چگونه سنجیده شده است، دانشجویان حاضر درس مربوطه را در شرایط مداخله مربوطه گذرانده‌اند و شرایط عدم مداخله را تجربه ننموده‌اند، لذا رضایتمندی اولیه‌ای وجود نداشته که با شرایط بعد از مداخله مقایسه و متوجه افزایش رضایتمندی شویم.

آنالیز واریانس برای مقایسه میانگین بیش از دو گروه استفاده می‌شود در حالی که در مطالعه حاضر دو گروه مقایسه شده‌اند ضمناً در نتایج نیز مشخص نشده است که از این آزمون در کجا استفاده شده است. یکی از قسمت‌های مهم یک مقاله، روش اجرا و آنالیز داده‌ها و تطابق آنچه در روش اجرا و نتایج بیان شده است، می‌باشد و باید دارای پیوستگی باشد (۵). این در حالی است که چنین موردی در زمینه آزمون‌های آماری استفاده شده در این مقاله صدق نمی‌کند. امید است، این دست نوشته و موارد مشابه، مورد توجه خوانندگان قرار گرفته و با رعایت نکاتی هر چند اندک، باعث بهبود گزارش مقالات و در نتیجه افزایش اطمینان به نتایج پژوهش‌ها شد (۶).

منابع

1. Shahsavand S, Ghafouri M, Tabatabaeichehr M, Shakeri A. [The Effects of Utilizing an Innovative Method to Mimic a Prescription, named "Prescomime", on Medical Students' Learning and clinical Skills Development in Pharmacology Course]. Iranian Journal of Medical Education. 2015; 14(12): 1087-96. [Persian].
2. Salehiniya h. [Improve the quality of reporting trial articles]. Iranian Journal of Medical Education. 2014; 14(2): 184-6. [Persian]
3. Salehiniyaa H. [How to write a medical article?]. Iranian Journal of Medical Education. 2014; 14(1): 87-9. [Persian]
4. Schulz KF, Altman DG, Moher D. CONSORT 2010 statement: updated guidelines for reporting parallel group randomised trials. BMC medicine. 2010; 340:c332.
5. Von Elm E, Altman DG, Egger M, Pocock SJ, Gøtzsche PC, Vandenbroucke JP. The Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology [STROBE] statement: guidelines for reporting observational studies. Gaceta Sanitaria. 2008; 22(2): 144-50.
6. Salehiniya H. [Use of epidemiologists: Essential for research projects and papers in Medical scope in Iran]. Iranian Journal of Medical Education. 2014; 14(3): 280-1. [Persian]

(علی‌رغم پیگیری دفتر مجله پاسخی از نویسندگان دریافت نمودیم)